

УДК 656.08

РЕЙТИНГОВИЙ АНАЛІЗ СТАТИСТИКИ АВАРІЙНОСТІ НА ДОРОГАХ УКРАЇНИ

RATING ANALYSIS OF EMERGENCY STATISTICS ON THE ROADS OF UKRAINE

Кищун Володимир

*Луцький національний технічний університет,
вул. Львівська, 75, м. Луцьк, 43018*

A rating analysis of absolute and relative indicators of accidents on the roads of regions of Ukraine is carried out. Established areas in which the best and worst statistics on road accidents. Areas with the highest and lowest severity of traffic accidents are also identified.

Департамент патрульної поліції України опублікував статистику дорожньо-транспортних пригод (ДТП) за період з 01.01.2018 по 31.12.2018 р. [1]. Також наведено одночасно статистичні дані за 2017 рік та різницю у відсотках між роками, що дозволяє оперативно оцінити зміну ситуації на вітчизняних дорогах. Так, процент порівняння даних поточного року (2018 р.) з минулим (2017 р.) переважає зі знаком «мінус». Тобто, переважна частка показників у регіонах та загалом в Україні покращилися. Це стосується загальної кількості ДТП, кількості ДТП з постраждалими та кількості у них травмованих і (меншою мірою) загиблих.

Статистичні дані у регіонах відображені 27 позиціями, серед яких 24 області, два міста (Київ і Сімферополь) і АР Крим. У роботі розглядалися лише 23 регіони: 22 області і місто Київ (табл. 1).

Таблиця 1

Статистика ДТП, населення і автомобільний парк у регіонах України [1, 2, 3]

Регіон	Усього ДТП	ДТП з постраждалими			Населення, осіб	Автомобільний парк, тис. од.
		усього	загинуло	травмовано		
Вінницька	3002	651	133	865	1569927	497,05
Волинська	2695	716	110	884	1035964	410,92
Дніпропетровська	10357	2008	220	2588	3229697	1137,39
Житомирська	3738	924	165	1156	1232952	350,78
Закарпатська	2819	606	126	761	1255498	318,37
Запорізька	5497	1159	138	1554	1723413	725,21
Івано-Франківська	2945	735	127	960	1375233	347,97
Київ	38073	2179	139	2524	2892230	1621,44
Київська	11474	1655	258	2207	1747287	743,22
Кіровоградська	1705	397	58	491	950642	355,80
Львівська	10779	2036	292	2722	2511956	481,70
Миколаївська	3643	959	107	1300	1141367	330,90
Одеська	13594	2017	273	2410	2371525	793,02
Полтавська	3583	880	131	1110	1407037	369,58
Рівненська	2306	565	110	684	1160009	396,35
Сумська	1779	532	55	674	1092964	304,12
Тернопільська	2222	421	84	551	1049568	266,38
Харківська	11461	1492	159	1749	2679432	878,84
Херсонська	3068	747	113	934	1046159	301,14
Хмельницька	2979	685	97	902	1272170	348,59
Черкаська	3652	786	125	1025	1217722	344,21
Чернігівська	2240	585	108	775	903607	282,04
Чернівецька	2292	424	82	526	1012593	244,45

Результати рейтингового аналізу наведені не для 23-х, а для п'яти кращих (19–23 позиція) і п'яти гірших (1–5 позиція) регіонів.

Варто зазначити, що такі абсолютні показники, як загальна кількість ДТП, кількість загиблих і травмованих та інші можна коректно порівнювати між собою, коли це стосується подій конкретного регіону, виду ДТП тощо, але у різний час, як це зроблено у таблицях статистики ДТП [1]. Тому, результати рейтингового аналізу, наведені у табл. 2, будуть недостатніми для оцінки ситуації у регіонах загалом.

Таблиця 2

Рейтинг регіонів України за абсолютними показниками ДТП

Місце у рейтингу	Загальна кількість ДТП	ДТП з постраждалими	Кількість загиблих у ДТП	Кількість травмованих у ДТП
1	Київ	Київ	Львівська	Львівська
2	Одеська	Львівська	Одеська	Дніпропетровська
3	Київська	Одеська	Київська	Київ
4	Харківська	Дніпропетровська	Дніпропетровська	Одеська
5	Львівська	Київська	Житомирська	Київська
...
19	Чернівецька	Рівненська	Хмельницька	Рівненська
20	Чернігівська	Сумська	Тернопільська	Сумська
21	Тернопільська	Чернівецька	Чернівецька	Тернопільська
22	Сумська	Тернопільська	Кіровоградська	Чернівецька
23	Кіровоградська	Кіровоградська	Сумська	Кіровоградська

Більшу інформативність представляють відносні показники, що дозволяють порівнювати між собою безпосередньо регіони і окремі з яких наведені у міжнародній статистиці. До таких показників можна віднести кількість загиблих на 100 тис. населення, кількість загиблих на 1000 автомобілів, а також показники, що характеризують важкість ДТП, зокрема кількість загиблих на 100 ДТП і кількість загиблих на 100 травмованих. Рейтинговий аналіз цих показників наведений у табл. 3 і 4.

З табл. 2 видно, що в усіх стовпцях фігурують дві області – Львівська і Одеська, підсумковий рейтинг яких становить, відповідно, 9 і 11. Навпаки, у нижній, кращій частині таблиці розташувалися такі області: Чернівецька (сумарний показник – 83), Тернопільська (84), Сумська (85) і Кіровоградська (91). І хоча поділ умовний і справедливий лише для кожної окремої групи з п'яти регіонів, він спонукає до певних роздумів.

Таблиця 3

Рейтинг регіонів України за відносними показниками ДТП

Місце у рейтингу	Регіон і кількість загиблих на 100 тис. населення	Регіон і кількість загиблих на 1000 автомобілів
1	Київська 14,77	Львівська 0,61
2	Житомирська 13,38	Житомирська 0,47
3	Львівська 11,62	Чернігівська 0,44
4	Одеська 11,51	Закарпатська 0,40
5	Херсонська 10,80	Херсонська 0,38
...
19	Дніпропетровська 6,81	Запорізька 0,19
20	Кіровоградська 6,10	Харківська 0,18
21	Харківська 5,93	Сумська 0,18
22	Сумська 5,03	Кіровоградська 0,16
23	Київ 4,80	Київ 0,09

Коректнішими можна вважати рейтинги, що базуються на відносних показниках. У табл. 3 в обох стовпцях верхньої частини таблиці (гірша ситуація) присутні Київська, Львівська, Житомирська і Херсонська області, а найкраща ситуація з відносними показниками у столиці України та Сумській області.

Таблиця 4

Рейтинг регіонів України за показниками важкості ДТП

Місце у рейтингу	Регіон і кількість загиблих на 100 ДТП		Регіон і кількість загиблих на 100 травмованих	
1	Закарпатська	20,79	Закарпатська	16,56
2	Вінницька	20,43	Рівненська	16,08
3	Тернопільська	19,95	Чернівецька	15,59
4	Рівненська	19,47	Вінницька	15,38
5	Чернівецька	19,34	Тернопільська	15,25
...
19	Миколаївська	11,16	Запорізька	8,88
20	Дніпропетровська	10,96	Дніпропетровська	8,50
21	Харківська	10,66	Миколаївська	8,23
22	Сумська	10,34	Сумська	8,16
23	Київ	6,38	Київ	5,51

Рейтинг регіонів за показниками важкості ДТП очолює Закарпатська область (табл. 4). Не набагато краща ситуація у Вінницькій, Рівненській, Тернопільській і Чернівецькій областях. А замикає цей рейтинг знову місто Київ. Можливо тут дається взнаки нижчий середній вік автомобільного парку столиці [3].

Дослідницька організація World life expectancy на основі даних Світової організації охорони здоров'я у 2015 році склала рейтинг країн за смертністю у дорожньо-транспортних пригодах. З цією метою вони вираховували кількість смертей в аваріях на 100 тисяч населення [1]. Згідно з отриманими результатами, показник України становив 9,11 смертей на 100 тисяч населення.

Україна у світовому рейтингу посіла 131 місце. На першому місці розмістилася Зімбабве з 75 смертями на 100 тисяч населення, а найкращі позиції – 182 та 183 місце – поділили Швеція та Мікронезія, у яких показник смертності, відповідно, 2,49 і 2,34 на 100 тисяч.

У Європі гірші, за українські, показники, мали Албанія, Литва, Білорусь і Молдова; дещо кращі – Чорногорія, Литва, Естонія, Хорватія та Польща. У США гинули, у середньому, 10,04 людини на 100 тисяч населення. Втім, більшість європейських країн засвідчили суттєво кращі результати, ніж Україна. За даними 2018 року цей показник у нашій країні склав вже 8,36.

Література:

1. Статистика ДТП в Україні за період з 01.01.2018 по 31.12.2018: ДТІ 12-2018 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://patrol.police.gov.ua/statystyka/>
2. Населення України – понад 42 мільйони. Це без Криму [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.pravda.com.ua/news/2018/01/23/7169317/>
3. Возраст автомобильного парка Украины на начало 2017 года [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://carinfo.kiev.ua/voznast-avtomobilnogo-parka-ukrainy-2017>
4. Доклад по ДТП по мировому дорожному движению [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.worldlifeexpectancy.com/world-road-traffic-accidents-report>